

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
103. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi május 6

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj Brassóban havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzeszedő-megbizottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A konverzió rémhirterjesztői

Vigyázat, mázolvá. A konverziós törvényt még rajta a friss festék, amivel a nyilván komoly és hasznos reformot, aminek egyszerűnek, világosnak, s mindenki-től érthetőnek kellene lennie, a tudós törvényhozók bemázolták. A paragrafusok színes szövevényében sok olyan tarkabarka színezet van, ami a naiv és jóhiszemű gazdát könnyen megtéveszti, s amit kapzsi, haszonleső emberek, esetleg közledek alaposan kihasználhatnak.

Az a hír, hogy a gazdáknak mumusul odaállítják az államot, mint amely a konverzió fejében végkép ráteszi kezét a megváltott földekre, s a mentés címén rövid terminusra kiereszkolják a bankartozás egészében való kifizetését, ami egyet jelentene a korábbi kiúszorázott állapot fenntartásával más formában. A székelység igaz barátai velünk együtt hívják fel a népet, hogy ehhez a frissen mázolt konverziós csapdához valahogy oda ne dörgölődjék; ha egyszer bekente magát, nincs az a bírói pucér, amely meg is nehéz sorsából kivége ezt a föltöt. A székely gazda, akit a konverziós törvény szintén véd és támogat az érdekeiben, ne üljön fel hamis szolamoknak, még ha a saját fajtájából „apostolok” dumálják is a fülebe. A törvénynek vannak rései, hézagai, hiányosságai — s ép ezeket akarják bizonyos önző egyszíntenciák a maguk javára kihasználni — de egyetlen pontja sincs, mely lehetővé tenné, amit a népek hazudnak, hogy a konverzióval a kormány államivá tenné a földet.

A konverzió azért van, hogy a kisgazda, akit már agyonnyomott a nagy kamat és a gazdasági válság, levegőhöz jusson. Balga volna, aki ezt az előnyajtot a haszonleső hiénák hízogó hangjára ki-ejtene a szájából.

Elmaradt nyugdíjak helyett új rendszer

Ristnek kellett jönnie és tanácsot adnia, hogy a pénzügyminiszter elhatározza, hogy az elmaradt és az ezután esedékesé váló nyugdíjviselők fizetéseket és nyugdíjakat ezentúl új rendszer szerint, arányosan és pontosan fogják fizetni. A napokban már meg is születtek az a bizottság, mely ezt az elhatározást alkatatba rögzíti, úgy, hogy, talán még ebben a hónapban meg fogja tudni minden nyugdíjviselő és nyugdíjas, hogy milyen új rendszer az, ami mellett az eddigi aránytalanság helyett ezután a legideálisabb arányossággal nem kapja a járandóságát. A helyzet ugyan az, hogy a nyugdíjasoknak és a tisztviselőknek nem új rendszerre, hanem pénzre van szükségük s ezt a legtekélyesebb módszerrel adja, ha a kormány másra fordítja a pénzt. Rist urnak a befolyása akkor érvényesül volna helyesen, ha arra vette volna rá a kormányt, hogy fizetéseket és nyugdíjakat százezreken, minden halogatás nélkül, minden körülmények közt likvidáljon.

De újra hangsúlyozzuk, az ország tekintélye is követeli ezt a rendszeres rendet. Erkölcsi kötelesség és érdek, hogy az állam kielégítse hivatalnokait és ellássa nyomorgó hitelezőit, a nyugdíjasokat.

Nem szabad annak megtörténnie, hogy bírák és ügyészek havi járandóságát magánállalat előlegezze, mint az egy nagy erdélyi városban, s talán egyebütt is, megtörtént. A bírák függetlenségét ez a kisegítő kölcsön bizonyára nem befolyásolja, de a látszat beteg állapottal tünete. Rist ur van olyan barátja Romániának, hogy ezt az új rendszert, amire mindig gondolni sem mert volna senki, pusztulásra ítélje.

Rist és társai május 15-re befejezik munkájukat

Két jelentés készül: Egy Románia és egy Franciaország számára
Mennyi az ország összes adóssága

Nyugdíj és fizeteshátrálék fejében 1 milliárd és 200 millió az esedékes hátrálék

Bukarest, május 4.

Bukarestnek ma már alig van belpolitikai élete, ami meglehetősen szokatlan és szinte példa nélkül álló. Minden gond és figyelem a francia szakértők tevékenysége felé fordul s mára már az a vihar is lecsendesedett, amit a szokimondó miniszterelnök franciaellenes megnyilatkozása kavart fel. Az ellenzéki pártok maguk se tudják, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a rendkívül kényes kérdéssel kapcsolatban, mert bármennyire is fájdalmasnak látszik az ország tekintélye szempontjából ez a külföldi vizsgálódás, a francia barátság mégis nagyon értékes valami, amit egyik párt sem kockáztathat azzal, hogy élesen támadja a francia szakértőket.

Egyelőre tehát csak feszült figyelem uralkodik az egész vonalon, amit még csak fokoz az, hogy Rist és társai munkájával kapcsolatban a kormány nem igen ad ki tájékoztató nyilatkozatokat s így a lapok is csak feltevésekre szorítkoznak.

Ilyen feltevés például az, hogy Rist és társai május 15-re befejezik munkájukat s elkészítik jelentésüket. Két jelentést tesznek. Az egyiket a román kormánynak s ebben a jelentésben rámutatnak azokra a teendőkre, amiket a román kormánynak követnie kell, ha biztosítani kívánják a költségvetési egyensúlyt. Már pedig ezt „kivánnia” kell, mert csak ebben az esetben számíthat újabb külföldi segítségre.

A másik jelentést a francia pénzügyi köröknek készítik a szakértők. Ez a jelentés kizárólag abból a szempontból taglalja majd Románia pénzügyi helyzetét, hogy a kihelyezett francia tőkének mennyire látszanak biztosítottaknak s Románia mennyire tudja teljesíteni azokat a kötelezettségeket, amiket a kölcsönök felvételekor vállalt.

E jelentések elkészítése után a francia szakértők, állítóg, visszatáznak Párisba.

Mennyi az ország összes adóssága?

Szerdán délelőtt a pénzügyminiszteriumban újabb értekezletet tartottak a külföldi szakértők. Megjelent ezen az értekezleten Argetoianu pénzügyminiszter is, sőt ott volt Bratescu államtitkár is, s rajta kívül a pénzügyminiszterium összes főtisztviselői.

Az ország adósságait és kötelezettségeit összegezték s azért volt szükség a főtisztviselők jelenlétére is. Ők szállították az adatokat.

Az értekezlet a következőket állapította meg:

Románia külföldi tartozásainak esedékes törlesztési részletei összesen hat milliárd 767 millió 984 ezer 703 lej tesznek ki. Ez a mai körülmények között borzalmasan nagy teher a következőképpen oszlik:

1. Hadiadósságok: 1 milliárd 870 mil-

lió 919 ezer 230 lej.

2. A békeszerződésből kifolyó kötelezések: 1 milliárd 68 millió 916 ezer 715 lej.

3. A stabilizációs kölcsön: 2 milliárd 150 millió lej.

4. Társadalmi adósságok: 455 millió lej.

5. Másfajta külföldi kötelezettségek: 714 millió 373 ezer 660 lej.

A belföldi kötelezettségek a szakértők megállapítása szerint 11 milliárdot tesznek ki s egyrésztük 1910-től kezdve áll fenn. A pénzügyminiszterium szerint ebből a tartozásból valamennyit már ki-egyenlítették időközben.

Nyugdíj és fizeteshátrálékok címén jelen pillanatban 1 milliárd 200 millió lej kellene fizetnie a kincstárnak.

Megállapították a szakértők, hogy ilyen rettenetes megterhelést nem viselhet el az ország csak abban az esetben, ha a költségvetés kiadási tételleit legalább öt milliárddal csökkentik évente. Természetesen a belföldi kiadásokat csökkentik azért, hogy a külföldi kötelezettségek teljesítésére maradjon pénz. A francia szakértők szerint ezt el lehet érni a tisztviselői létszám csökkentésével, viszont a bevételeket fokozni kell a fokozottabb adóbehajtással, illetve az adóbehajtás terén bevezetendő új módszerek segítségével.

Csak most éleledett ki a francia választási harc

A baloldal nagy megerősödést vár a vasárnapi küzdelemtől

Páris, május 4.

A francia közvélemény csak most ad magának számot behatóbb módon a kamari választások mult vasárnapi első menetének a jelentőségéről.

Az általános felfogás abban csúszosodik ki, hogy az eddigi eredmény nem tisztázta a pártok erőviszonyait s után a mandátumoknak majdnem kétharmada a jövő vasárnap még pótválasztásra kerül, az új képviselőház képe csak akkor fog véglegesen kialakulni.

A választási küzdelem tulajdonképpen ezen a héten jutott döntő szakaszába s ez határozza el, vajjon a polgári baloldal, Herriot radikál-szocialista pártja valóban előretörésre váltja-e helyzetének azt a gyenge feljavulását, amelyet a mult vasárnapi részlet-eredmény bizonyos mértékben jelzett.

Baloldali egységfront

Ebből a szempontból nagy jelentősége van annak a hírnék, mely szerint a két nagy baloldali párt, a radikál-szocialisták és a szocialisták elhatározták, hogy a

jobboldal számottevő letörésére az úgynevezett „köztársasági fegyverem” taktikájához folyamodnak s egységes frontban vonulnak fel a vasárnapi második fordulóban. Ez egyértelmű azzal, hogy a két párt jelöltjei közül az, aki kevesebb szavazatot kapott a mult vasárnapi szavazás során, visszalép a másik javára. Ilyen módon azt remélik, hogy győzelemmé izmosíthatják eddigi sikerüket.

s a 615 mandátumból végeredményben legalább a felét megszerzik.

Ez a kartell a jelek szerint csupán a jövő vasárnapi pótválasztásra vonatkozik, amely 615-ből még függőben maradt 359 mandátum sorsát fogja véglegesen eldönteni. A radikálisok ugyanis nem gondolnak a szocialistákkal való kormány-koalícióra.

Ezzel kapcsolatban Herriot kijelentette, hogy amennyiben a szocialisták az 1924-beli feltételekkel ajánlkoznának a közös kormány-alakításra, ezt nem vállalná, mert a radikálisok nem hajlandók olyan kormány alakítására, amelyben nem ők viselnék minden felelősséget.

Herriot nem hoz új külpolitikát

A baloldali kartell létrejötte természetesen fokozottabb összefogásra készíti a kormánytöbbség pártjait is s ilyenképpen a választási harc most válik igazában ádázzá s elkeseredetté.

Egyébként politikai körökben nem számolnak Franciaország külpolitikájának lényegesebb megváltozásával még abban az esetben sem, ha Herriot-ék tényleg jelentékenyen megerősödnek is a május 8-iki pótválasztáson. Herriot

külpolitikai programja ugyanis csupán elhanyagolható részleteiben különbözik a jobbaldaltól. Ő is a béke mellett van, de ragaszkodik Franciaország rögeszmévé vált biztonságának a körülbástyázásához. A leszerelés kérdésében ugyanugy, mint a jobboldal, előbbre valónak tartja a lelki, mint az anyagi lefegyverzést. Általában tudvalevő, hogy Herriot az utóbbi időben erősen közeledett a jobboldali ideológiához.

A török vizit

Az ünnepélyes látogatásoknak mindig valamilyen rejtett célja van. Az államok, ha egymáshoz vizitbe mennek, nemcsak azért mennek, hogy miniszterei a vendéglátó államok minisztereivel mézédés mosolyaikat kölcsönösen kicseréljék. Különben is a minisztereknek ma nincs kedvük mosolyogni. Sirni szeretnének. Ismet pasa és Tewfik bey valószínűleg nemcsak azért utaztak most Moszkvába, hogy az államcsőd szomorú hétköznapijait után kellemes vasárnapokat tölthessenek az orosz fővárosban.

Az utazás célját és a közeledés szándékát senki tisztán nem láthatja, de annyi bizonyos, hogy a bevallott célnak éppen ellenkezője az igaz.

Az üdvözlő beszédek során nagyon hangosan hangoztatták, hogy Törökországot az orosz szovjethoz immár tizenkétéves barátság fűzi, amely barátság elszakíthatatlan. Ez igaz. A török-orosz barátsági szerződés még 1921 márciusában létrejött, olyan időben, amikor más európai hatalom az új Oroszországot még el nem ismerte. Ezzel a barátsággal azonban nem nagyon illik kérkedni. Csak azok az államok kötötték ebben az időben Oroszországgal barátsági szerződéseket, amelyeknek barátsági szerződést kötniök kellett, nehogy a szovjet velük szemben támadólag fellépessen. Törökország szerződése előtt az orosz szovjettel csak a közvetlenül veszélyeztetett határ-államok kötötték barátsági szerződést. Ilyen szerződése volt Esztországnak, Litvániának, Lett és Finnországnak, meg Perzsiának. 1921-ben a kényszerűség siettetette a török-orosz szerződést. Sok dolga volt ebben az időben Ismet pasának Görögországban, nyugaton és ezért ebben a zürzavarban észak felé határait nem védhette. A világháború utáni görög-török háború kényszerítette ki ilyen korán az orosz-török szerződést és ezért tizenkétéves ez a most kihangsúlyozott „barátság”.

Egy bizonyos: a mostani forró pillanatban ez a barátkozási jelenet mindakét államnak kellett. Oroszország szívesen veszi a látogatást, mert ezzel dokumentálni tudja, hogy az ellene készülő Puffer-blokkal szemben neki is vannak fegyverei. A francia jogar alatt éppen most létesülő lengyel-cseh-román-magyar fenyegető szövetségessel szemben bizonyos sulya van a Balkán csücskéig leérő orosz-török szövetségének. Ijesztgetésnek jó az ilyesmi és a hangulatot az ilyen „kapitalista” állammal való szerelmeskedés demoralizálja. Egészen bizonyos: a 164 millió szovjetnek nincs szüksége arra a tizenkétféle emberemlékre, amelyet Törökország reprezentál, de szükség van a déli határvédelemre — a nyugati támadófronttal szemben.

Törökország is hangosan megcsillagoltja orosz-barátságát. Neki is jól jön. A hitelezőkkel szemben nagyszerűen jön. A hitelezők ugyanis nem nagyon akarnak egyezkedni és ilyenkor mindig jól jön egy kis orosz-mumus. Törökország nem akar úgy járni, mint 1881-ben, amikor szintén egyezkedett. Négy és félmilliárdal tartozott akkor és ennek a fedezetére le kellett kötnie minden adó és vámbevételét. Most újra egyezsége kényszerül, de — keresni akar az üzleten. Rosszul bukni, — elég volt egyszer.

E pillanatban ott tart, hogy negyvenmillió török font az évi deficitje, amelyre úgy talált huszonhárom millió fedezetet, hogy — nem fizet ki huszonhárom milliót. Még márciusban közölte a munkaügyi és hadügyi tárcák hitelezőivel, hogy ezeknek nem fizet. Nem szüntette be fizetéseit általánosan, csak nem fizeti azokat, akik a hadügyi és munkaügyi minisztériumoktól követelnek. Ezt a két minisztériumot választotta ki. Nem szélszélből, hanem azért, mert ez a két minisztérium leginkább külföldre adós. Ez a „nemfizetés” 23 millió font megtakarítást jelent, a hiányzó tizenhét millió fontot meg úgy akarja előteremteni, hogy

államilag monopolizálja a búzát, a hajózást és a banküzleteket. Ezeknek az üzletágaknak állami kisajátítása adná a hiányzó tizenhét milliót.

Ismet pasa mindenestre március óta ennek a két tárcának tartozásait nem fizeti. Ez faktum. A buza, a bank és hajómonopolium azonban nem faktum, csak fantóm. Nem csinálták még meg. Nem is fogják. Nem lehet megcsinálni. Nem tűrik, hogy megcsinálják.

Valószínű, maga a kormány sem gondolta komolyan, hogy ezeket a jövedelmi ágakat és lehetőségeket monopolizálja, de a hitelezőknek valamit csak ígérni kellett. Megígérték tehát, hogy a buza, a bank és hajózási monopolium jövedelméből majd kifizetik őket.

Eddig nem fizették, sőt nem is mono-

polizálták, de Ismet és Kicserele elment Barátsági látogatásra Moszkvába.

El kellett menni, mert a hitelezők nem akarnak eleget engedni.

A zürichi pénzintézet, amely a török kormánynak eladta az orientális-vasutak részvénymajoritását, a Dresdener-Danat-bank együttese, amely vasutépítéseket finanszírozott, az olasz konszernnek, amelyek bányafeltárásokban vettek részt, a Buessing-művek, a Hirtenberger-féle patrongyár, Skoda és a többiek szintén nem akarnak lényeges engedményeket tenni. Egyik-másikkal eljutott a kormány addig, hogy az angol fontban fennálló követeléseket a hitelező török fontra mérsékelte. (Éppen most, amikor az angolfont husz százalékot értékéből amugy is veszített?)

Ezek nem eredmények. Ennyi adósság-

elengedés nem állíthat talpra egy olyan országot, amelynek a háború előtt négyzetkilométerenkint 10,3 volt a népsűrűsége és már akkor is szegény volt és amelynek népsűrűsége a háború óta 17 lélekre emelkedett. És nem állíthatja talpra azt a Törökországot, amelynek nincs egyebe, mint búzája, fügeje, mazsolája, mogyorója és dohányja, csupa olyan terménye, amely az árkrízis fenekén szédeleg.

Mikor ilyen merev a hitelező — elmegy az ember egy kicsit Moszkvába és napon-ta hat beszédet tart. Minden beszédében tiszteleg kihangsúlyozza, hogy a barátság tizenkét esztendő.

Aztán visszajön Moszkvából és tovább alkuszik.

Bizonvára most már sikerebben.

EMBEREK A RÁCSOK MÖGÖTT

Fellázadtak a brassói ügyészségi fogház rabjai

Kitörték az utcára nyíló ablakokat és szörnyű ordítással kiáltották a járőreket felé sérelmeiket

Ijesztő sortűz, majd kínos tárgyalások után végetért a kétszázfőnyi fogolytábor izgalmas akciója

Brassó, május 4.

Szerdán reggel izgalmas rablázadás történt a brassói ügyészségi fogházban. — Reggel 8 óra körül a fogházépület közelében elhaladó járőreket arra lettek figyelmeztetve, hogy a börtön ablakait hirtelen betörik belülről és

az ablakhoz tóduló foglyok torkuhszakkadtából kezdenek kiabálni. Néhány perccel később pedig sortűz dördült el a fogház udvarán, majd katonai és rendőri karhatalom vonult fel a fogházhoz, hogy a foglyok lázadását le-

verje és a rendet helyre állítsa.

Ebben a pillanatban illetékes helyről származó jelentés, vagy nyilatkozat hiányában a lázadás igazi okát megítélni nem lehet. Safirescu táblai vezetőügyész, Jonescu ügyész és Lipoveanu szigurancafonok vezetésével vizsgálat indult a rablázadás előzményeinek tisztázására, s a míg az be nem fejeződik, csak a szemtanúk elbeszélése alapján alkothatunk képet annak az izgalmas felórának történetéről, amely alatt a brassói fogház 200 rabjának lázadása lejátszódott.

Az előzmények

A lázadás hirtelen és váratlanul robbant ki, bár egészen bizonyos, hogy a fogház igazgatósága is tudott arról, hogy a foglyok között nyugtalanság és idegesség észlelhető, mert nemrég szigorúbb rendszabályokat léptettek életbe a fogház belső életében. Néhány nappal ezelőtt az egyik fogoly, aki egyébként asztalos a polgári életben, csúnyán összevesszett a koszt miatt a fogház szakácsával, aki maga is rab. Az asztalos állítólag azért nehezelt a szakácsra, mert adagjait megrövidítette, az amugy is gyenge fogházi koszt szétosztásánál. A két rab elkeseredett szóváltása közben az asztalos a következőket mondotta volna:

— Vigyázz magadra, mert darabokra váglak és csorbalevest főzök a husodból.

Ma, szerdán reggel, az asztalos és a szakács, a reggeli kiosztásánál ismét összeszólkoztak s a szóváltás annyira elmeresedett, hogy összeverekedtek. Az izgalmas jelenetnek több rab is szemtanúja volt s rövidesen ezek is beleveredtek a verekedésbe. A fogház-őrök természetesen közbeléptek és puskával csináltak rendet a foglyok között. Eközben nem nagyon válogatták, hogy ki részes a verekedésben és ki nem, válogatás nélkül kezdtek püfölni a rabokat a puskatussal.

Az izgalmas jelenet híre pillanatok alatt elterjedt a fogház lakói között s a rabok, akik a hiányos téli fűtés és a gyenge táplálkozás miatt máris igen ingerült hangulatban voltak,

visszarohantak celláikba, bevették az ablakokat és hangos, de érthetetlen kiáltással igyekeztek sérelmeiket közölni a nyilóanossággal.

A fogház-őrök a rabok lázadásáról tüntetésről azonnal jelentést tettek Jon Dimitriu fogházigazgatónak, aki viszont Safirescu táblai főügyészt és Jonescu ügyészt értesítette a történetekről. Ami ezután történt, az már csak a lázadás megfékezésére irányult.

Dimitriu fogházigazgató, revolverrel a kezében, vezényelte ki a felfegyverzett fogház-őröket a börtön udvarára, ahol az őrök a levegőbe sortűzet adtak a rabok megijesztésére és sakkbantartására.

Néhány perc múlva megérkezett a katonai és rendőri karhatalom is, megszállta a fogház épületét és a folyosón levő foglyokat beterelte a cellákba, amelyeknek ajtaját az őrök azonnal lezárták.

Fél óra sem telt el, amikor a fogházban ismét az igazgatóság lett az ur. Safirescu főügyész, Jonescu ügyész, a rendőri és katonai karhatalom vezetői szemlét tartottak a fogház épületében. Ekkor vették észre, hogy a rablázadás szíói egy cellában elbarrikádozták magukat és nem akartak ajtót nyitni többszöri felszólítás ellenére sem. Dimitriu fogházigazgató beszélt a rabokhoz:

— Nyissátok ki nyugodtan az ajtót. Nem kell félnetek, senkit sem verünk meg közületek.

— Adják becsületszavukat arra, hogy nem történik semmi bántódásunk s akkor kinyitjuk az ajtót! — hangzott az eltorlaszolt ajtó mögül a rabok válasza.

Amikor kívánságuknak eleget tettek, lezárták a kínosságukban is komikus diplomáciai tárgyalások és az ajtó megnyílt. Az elmentülő foglyok közül összesen tizenhatot helyeztek sötét zárkába közülük.

LIPOVEANU SZIGURANCAFÖNÖK NYILATKOZATA

A B. L. munkatársa a rablázadás leszerelése után felkereste Lipoveanu szigurancafonoköt és felvilágosítást kért tőle a rablázadás eseményeiről. Lipoveanu főnök a következőket mondotta:

— Ma reggel 8 órakor a brassói fogház rabjai fellázadtak és a személyzetet halállal fenyegetve, az ablakokhoz tódultak s kiabáltak az utcán járőreket felé. Közben több, mint 200 ablaktáblát törtek össze. A fogház őrsege, a katonai és rendőri karhatalom azonban kivonult a helyszínre és 20 perc alatt rendet teremtett. Oka a lázadásnak még nem egészen világos. Ezt különben a most már folyamatban levő vizsgálat lesz hivatva tisztázni. Annyi azonban bizonyos, hogy a fog-

lyok között az utóbbi időben bizonyos nyugtalanság volt észlelhető, mert nemrég több súlyos elítélte szállítottak a brassói börtönbe s ezek felizgatták a többi rabokat is. Éppen a rabok általános nyugtalansága miatt a fogház igazgatósága nemrég szigorú rendszabályokat léptetett életbe, ami a foglyok izgatottságát még jobban fokozta.

MacDonald angol miniszterelnököt sürgősen megoperálják

London, május 4.

MacDonald angol miniszterelnök elhatározta, hogy sürgősen megoperáltatja magát, mert ha tovább is halogatná a szükséges operációt, nem vehetne esetleg részt a lausannei konferencián, ami június 16-ra van kitűzve.

MacDonald betegségének az ideje alatt Baldwin veszi át a miniszterelnökség vezetését. Valószínű, hogy MacDonald csak június derekán veszi át újra a hivatali azzal, hogy megjelenik a lausannei konferencián.

Megszüntetni a háborus adósságokat!

— mondja Runciman angol kereskedelmi miniszter

London, május 4.

Runciman angol kereskedelmi miniszter egy tiszteletére rendezett lakomán ki jelentette, hogy a gazdasági helyzet csak abban az esetben javítható, ha az európai államok egyöntetűen szakítanak az utóbbi 12 év teljesen rossz és elhibázott politikájával és végleg megszüntetik a háborus és jóvátételi adósságokat.

Runciman ezzel a felkiáltással fejezte be a beszédét:

— Bár csak több Mussolini volna a világon, akkor nem volnának ilyen állapotok!

„Emil és a detektívek”

az új filmjáték

A 70 és 6 év közötti fiatalság számára május 6-ától a

brassói ASTRA-Mozgókban

BUTORVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

BUTORAINK MINŐSÉGÉBEN NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ / BUKAREST / MAROSVÁSÁRHELY

Három autószerencsétlenség — hat halott

A részeges pályáőr gondatlansága négy ember áldozatot követelt

Ferenc Ferdinánd trónörökös egykori szárnysegéde autókatasztrófa áldozata lett

Négyszáz méter hosszúságban pirosra festette a sint az áldozatok vére Kolozsvár közelében

Kolozsvár, május 3.

A keddről szerdára virradó éjszakán, hajnali 2 óra 30 perckor borzalmas autószerencsétlenség történt a kolozsvári cukorgyár közelében levő 327. számú vasúti őrháznál.

A Bukarest felé induló gyorsvonat a vasúti átjárónál elkapott egy utasokkal telt személyautót és több száz méterrel magával sodorta a pályatesten. Az autó összetört s öt utasa közül csodával határos szerencsével csak egyetlen menekült meg élve, míg a többiek a vonat kerekéi és az autó romjai alatt pusztultak el.

Az autó Bartha Károly nyugalmazott őrnagy, kolozsvári garázstulajdonos tulajdona volt. Bartha, továbbá Demian Anastas, a Fonciera biztosító igazgatója és Széplaki Imre soffőr vasárnap délután vadászni mentek Zsibóra. Estefelé indultak vissza és Zsibón felvették még Ungár György mészáros, továbbá Sorescu Zsibói vadászkapitány feleségét is, hogy Kolozsvárra vigyék.

A kocsit Bartha őrnagy vezette meglehetősen erős tempóban s a csendes országúton nem is történt semmiféle incidens. Amikor a cukorgyár közelében a 327. sz. vasúti őrházhoz értek, Bartha őrnagy gyanútlanul vezette tovább a kocsit, mert

a sorompó nem volt leengedve.

Amikor azonban a kocsi éppen a sínekre ért, teljes sebességgel előrobogott a bukaresti gyorsvonat s

a mozdony egy pillanat alatt elkapta a könnyű luxuskocsit.

A hatalmas gyorsvonati mozdony körülbelül 400 méternyire hurcolta magával a kocsit s amire a mozdonyvezető észrevette, hogy katasztrófa történt és a gépet megállította, a luxuskocsi pozdorjává zúzottan hevert a síneken.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a hatóságokat s felőre sem telt el, amikor Birescu dr. királyi ügyész, Hagiagan Simon rendőrkezes, Hossu József dr. városi tisztviselő főorvos és Marosan ügyeletes rendőrtiszt megérkeztek a katasztrófa színhelyére. A hivatalos bizottságot borzalmas látvány fogadta. A pozdorjává zúzott autó roncsai alól nyöszörgés hallatszott s rövidesen megállapították, hogy Sorescu százados felesége életben van. Kiszabadították a romok alól s minthogy orrcsontja és homlokcsontja súlyos sérüléseket szenvedett, beállították a sebészeti klinikára. De ott találták az autó romjai alatt Demian Anastas igazg. és Ungár György holttestét. A szerencsétlenség két áldozata látszólag alig sérült meg, éppen csak fejükön voltak láthatók zúzódások. Ugyanígy találták meg az autó romjai között Széplaki Imre soffőr holttestét is.

Bartha őrnagynak először csak a törzsét és fejét találták meg irtózatosan összezúzva, lábait 250 méterrel a vonat mögött találták meg.

A vasúti átjárótól kezdve egészen addig a helyig, ahol a gyorsvonat mozdonya megállt a tönkregázott autóval, a síneket végig befestette az áldozatok testéből kiszivárgó vér.

Az autó közelében és a pályatest két oldalán vadászfegyverek, egy összeroncsolt gramofon és néhány gramofonlemez darabjai hevertek. Egy vidám délutáni vadászkirándulás tragikus emlékei...

A szerencsétlenség színhelyére kiszállt bizottság tagjai azonnal megkezdték a vizsgálatot, s rövidesen megállapították, hogy

Margineanu János pályáőr a gyorsvonat áthaladása pillanatában nem is tartózkodott odahaza, hanem ivott valahol.

Kihallgatásakor azt vallotta, hogy Bartha őrnagy és társasága addig erőszakoskodott vele, amíg a leengedett sorompót felnyitotta és szabaddá tette az autó útját. Állítását azonban rövidesen megcáfolták s ekkor őrizetbe vették.

A tragikus karambol híre szerdán dé-

előtt gyorsan elterjedt Kolozsváron és mély részvétet váltott ki. Bartha őrnagy, akit a mozdony kerekéi darabokra téptek a közelmúlt történetének igen érdekes figurája volt.

A világháborút megelőző időben szárnysegéde volt Ferenc Ferdinánd trónörökösnek, akit a pézgetes szerajenói utra is elkísért és szemtanúja volt a merényletnek, amely a négyéves szörnyű világháborút kiobbantotta.

Elaludt az autóbusz soffőrje

Egy halott, sok sebesült

Bukarest, május 4.

A Bukarest-Giurgiu közötti országúton is történt egy végzetes autókatasztrófa. Hagner Emil 16.594 számú nagy autóbusza a soffőr vigyázatlansága folytán az utszéli fának rohant, felborult és összetört.

Az autóbusz telve volt utasokkal. Mindenkinek megsebesült. Kilenc utasnak a sebesülése súlyos, többeké életveszélyes.

A sebesültek között van Bengher bukaresti evangélikus lelkész és a felesége

is. A sebesülteket mind Bukarestbe szállították és különböző kórházakban helyezték el őket.

A szerencsétlenség kedden este történt. Szerdán reggel a Brancovanesti kórházban az egyik sebesült, a svájci illetőségű Höhn Henrik meghalt.

A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy

a soffőr elaludt a volán mellett.

Letartóztatták.

Halálosvégű gyermekbravur

Kiránduló tanulók autója halálragázott egy kislányt

Temesvár, május 4.

Halálos autószerencsétlenség történt Világos közelében, Sombateni községben, a falu főutcáján. Az áldozat egy kis mikulakai gyermek, akinek a személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, mert a szülők nem jelentkeztek.

A temesvári józsefvárosi zárda növendékei Kess József kanonok és Vetzl György hitoktató kíséretében autókirándulásra indultak Máriaradnára. Négy hatalmas autóbusz szállította a növendékeket. Tekintettel az ünnepekre, az utcákban kevés falvak népe az utcákon sütkérezett,

a csintalanabb gyermekek pedig azzal szórakoztak, hogy átszalagáltak a közlekedő autók előtt.

Ez történt Sombateni községben is,

ahol az egyik vakmerő gyermek úgy kísérelte meg ezt a könnyelmű „bravurt”, hogy Kerekes János soffőrnak már nem volt ideje lefékezni a nehéz autóbuszt. A gyermek a kerekék közé került.

Összetört testtel és már holtan szedték ki az autóbusz alól. A soffőrt a vizsgálat befejezéséig őrizetbe vették.

A zokogó bandita

Fegyházba szállították Al Caponét, a banditakirályt,

aki nem akart szóbaállni az újságírókkal és tetves kutyáknak nevezte őket

Csikágó, május hó 4.

Al Caponét, a hírhedt banditafejedelmet kedden átszállították az Atalanta-fegyház épületébe. A banditavezér, akit eddig sohasem láttak megatottnak, annyira elérzékenyült, hogy zokogva vett búcsút környezetétől.

— Én ártatlan vagyok s csak a törvények alattomosága juttatott fegyházba. Alávalók ezek a törvények, amelyek eltiltották a szeszes italok szabadkereskedelmét!

Arra a hírre, hogy a banditavezért bűntetése kitöltése végett a csikágói börtönből fegyházba szállítják, rengeteg újságíró és fotóriporter jelent meg Al Capone bucsuzásánál. A csempészkirály azonban nem volt meghatva a népszerűségnek eme

megnyilvánulásától és eltorzult arccal fordult az újságírók felé:

— Takarodjatok innen, ti tetves kutyák! Éppen elég bajt hoztatok már a fejemre!

A hatásos szónoklat után undorodva köpött az újságírók felé.

A konverzió miatt

Beszüntette fizetéseit az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár

Arad, május 4.

Aradmegye hajdan egyik legelőkelőbb pénzügyintézete, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár ma körlevélben értesítette hitelezőit és általában ügyfeleit, hogy a konverziós törvény hatásai következtében kénytelen beszüntetni fizetéseit.

A pénzügyi nehézségei ugyan nem újkeletűek, mégis nagy meglepetést kelt az, hogy becsukja pénztárait. A betétesek nyanyan, akiknek még mintegy 130 milliónyi betétjük van a takarékbán, úgy tudták, hogy az Arad-Csanádi nagyobb kölcsön ügyében sikerrel kecsegtető tárgyalásokat folytat egy tekintélyes magyarországi bankkal. Ezek a tárgyalások eszerint, — éppen a konverzió miatt, — meghiusultak, noha a takarékpénztár elnöke, Purgly László, fivére a jelenlegi magyar földmívelésügyi miniszternek.

Katasztrófális felhőszakadás két brassómegyei községben

Brassó, május hó 4

Tegnap, kedden délután Földvár és Apáca községek között hatalmas felhőszakadás volt, amely ezen a területen szinte teljesen megsemmisítette egy az őszi, mint a tavaszi vetéseket s így egyelőre még felbecsülhetetlen kárt okozott.

A felhőszakadás méretére jellemző, hogy nyomában 25—30 centiméteres víz borította el és rongálta meg az országutakat. Érdekes, hogy Földváron innen és Apácán túl már semmi eső nem volt.

Bethlen gróf, volt magyar miniszterelnök a gazdasági válság okairól beszélt

Budapest, május 4.

A magyar képviselőház szerda délelőtti ülése állandó izgalmak közepén zajlott le. A képviselők között már az ülés megnyitása előtt elterjedt annak a híre, hogy Bethlen István gróf volt miniszterelnök is felszólal s erre való tekintettel az ellenzéki padsorok teljesen megteltek képviselőkkel.

Bethlen 12 óra felé emelkedett szólásra, de már előzőleg olyan nagy volt az izgalom és a zaj, hogy az elnöknek többször kellett megszólaltatnia a viharcsengőt. A volt miniszterelnök a jobboldal dübörgő tapsvihara és az ellenzék hangos zivajában kezdte meg beszédét, hogy szavaiból a nagy zajban egy hangot sem sikerült elfogni.

A vihar elcsendesedtével Bethlen bejelentette, hogy nem a költségvetésről, hanem az általános gazdasági helyzetéről akar beszélni s első kötelessége fejét hajtani a pénzügyi kormányzat intézkedései előtt. Az általános gazdasági válságról kimutatta, hogy annak okai nem belső természetűek. Márciusban ülésezett egy pénzügyi szakértőkből álló bizottság Párisban s jelentésében azt igazolta, hogy a közép-európai államok nehézségeit a mezőgazdasági termékek katasztrófális árzuhanása okozza. A helyzet csak úgy oldható meg, ha a nagyhatalmak a párisi konferencia javaslatait követik és pénzügyi segítséget nyújtanak a közép-európai államoknak, viszont azok kereskedelmi szerződéseikkel és gazdasági megállapodásaikkal segítenek állapotaikon.

Már alig érdemes beszélni róla:

A leszerelési konferencia tárgyalásai

Genf, május hó 4.

A francia választások eredményének a kialakulását a leszerelési konferencia tagjai is nagy érdeklődéssel várják. Henderson angol külügyminiszter kijelentette, hogy minden jel arra vall, miszerint a leszerelési konferenciát is el kell halasztani, mert a választások utáni francia kormány nem fog nagyon hamar kialakulni. O. Henderson, a maga részéről minden eszközzel az elhalasztás ellen fog küzdeni.

A konferencia legutóbbi ülésén egyébként Nánassy Négy Ernő altábornagy, a magyar delegátus tartott beszédet és kifejtette, hogy azoknak az államoknak, amelyek támadás esetén védekezni kénytelenek, meg kell adni azokat a lehetőségeket, amely mellett a területükre történő ellenséges visszaverhetik. Támadó állam lehet az, akinek erre a fegyverei megvannak. Viszont vannak államok, amelyeket már leszereltek s minthogy ezeket újra felfegyverezni nem akarják, szükség, hogy a többi államokat is megfosszák a támadó fegyverektől. Magyarországnak csak 105 milliméteres kaliberű fegyverei lehetnek s így kénytelen azt követelni, hogy más államnak se legyen hathatóbb fegyvere, mert csak ez igazságos.

Itt említjük meg, hogy a legújabb párisi jelentés szerint Tardieu teljesen meggyőződött. Visszanyerte a hangját is. — Szerdán este nagyobb politikai beszédet tart, amit a lakásáról rádióon közvetítenek. Az a szándéka, hogy 12-én Genfba utazzik és résztvesz a leszerelési konferencián. Ha ugyan akkor még mindig miniszterelnök lesz, mert a vasárnapi választások mégiscsak hozhatnak meglepetést.

— Meghalt a bécsi Burgtheater igazgatója. Bécsből jelentik: Anton Wildgans, a kiváló német író, aki a bécsi Burgtheaternek volt az igazgatója, kedden reggel szívszélhűdésben meghalt.

Forum Mozgó

BRASSÓ. Telefon 145

Május 6, 7, 8 és 9-én

fut a 100 %-os német beszélő hangosfilm a katonatiszti életből:

„Tiszti becsület“

Főszerepben:

Hans Stüwe, Evelin Holt, Claire Rommer, Ludwig Diefl, Hans Junkermann.

Legújabb Fox heti-zsurnál.

Monopol: Super-film. Brassó.

Nappalra és éjjelre egyaránt legjobb... a

NIVEA-CRÉME

Legfontosabb alkotórésze a bőrápoló eucerit ugyanis teljesen behatolhatja a bőrt, anélkül hogy fénnyessé tenné azt. Nappal a Nivea-krém megvédi a zord időjárás káros hatásaitól, pótolja a szél és rossz idő által elvont bőrszáradékokat és megőrzi a bőr puhaságát és simaságát. Éjjel a Nivea-krém felépítő és erősítő hat a bőr szöveteire, és ezáltal fiatalos, friss színt ad az arcnak. A Nivea-krém nem pótolható még a legdrágább luxus-krémmel sem: Nincs egyetlen más krém sem, amely a bőrápoló euceritet tartalmazza; ezen alapszik a Nivea-krém meglepően jótékony hatása.

Dobozokban: Lei 16.—, 34.—, 72.—. Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.—, 45.—
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov-Brasso, Strada Iuliu Maniu 39

A nap

Ősapánk helyreigazit

A mellékelt képet meghatottsággal, rokonszenvvel és tisztelettel méltóztassék megselelni.

Mindannyiunk közös elődjét, az ősebert ábrázolja.

A közös származásra való utalással természetesen nem akarok senkit sem megsérteni. Tudom, hogy vannak társadalmi osztályok, amelyekhez holmi hitvány polgárcsókák, (a milyen magam is vagyok), fel sem érhetnek. Legfeljebb alázatos és hétrépgörnyedve megcsüvegeltetők őket. Ezzel szemben más társadalmi osztályok oly semmirekellők, hogy egyebet sem tudnak, mint a másnap munka elvégzéséhez szükséges táplálékot magukba gyömöszölni.

Egész hihetetlen különbségek és távolságok választanak el bennünket egymástól, a legkülönbözőbb okok és jogok miatt. Jósika Samu például még az aranygyapjas lovagokkal is csak pontatlan fogott kezet.

Egyszerű területiális kérdések áthághatatlán választóvonalakká válhatnak.

Agyék, vagyon, cím, rang, faj, felekezet, szín, lakóhely, tudás, szépség s' ezer egyéb fikció, olyan távolságokat huz közénk, hogy még a halálban sem egyesülhetünk. Conan Doyle szelleme egy minapi szeánszon elmondotta, hogy karácsony éjszakáján, a szellemek órájában, (azaz pontban éjjelkor, a nyugateurópai időszámítás szerint), fel akarta keresni Mária királynőt, (de genere Stuart); hogy valami történelmi adat iránt érdeklődjék nála. A Felső Asszony szelleme azonban izgatottan reákiáltott:

— Hogy mersz engedély nélkül felém közelni, hitvány por?... Nem tudod, hogy audienciákat csak az udvarnagyi hivatalon keresztül engedélyezek?...

Erre Conan Doyle sietve kutatni kezdte az udvarnagyt, akit sikerült is feltalálnia egy összedől kriptában.

— Mylord, — mondotta neki, — kegyeskedjék közbenjárni, hogy őfelségénél tizperces kihallgatást kaphassak...

A lord szelleme ridegen nézett reá és fitymálva válaszolt:

— Őfelsége sosem állott szóba skriblerekkel... sajnálom, uram!

Ezzel gögösen hátrafordult és befeküdt a koporsójába.

Ilyenképpen Sherlock Holmes szellemes alkotója és a nagy Stuart között elmaradt a találkozás, ami élénken igazolja azt, hogy a társadalmi különbségek még a halálban is fennmaradnak.

Az elmúlás olyan, mint egy vasúti szerelvény: van rajta első-, másod- és harmadosztályú vagon. Aki olcsóbb jeggyel magasabb

osztályon akar utazni, azt kidobják a legelső állomáson s akkor azután bolyonghat a világ-úrban ide s tova.

Az életben és a halálban tehát rendkívüliek a különbségek. A származásban azonban, — tisztesség ne essék, szólóan, — egyenlők vagyunk.

A mellékelt ősebert mindannyiunknak előde.

Ezt a tételt, remélem, nem kell bizonyítani. A dolognak olyan terjedelmes szakirodalmi van, hogy egy laikus újságközleményben tovább-bizonykodni nevétség lenne. Némelyeknek kellemetlen lehet ugyan az ügy, de az igazság, — sajnos, — eltagadhatatlan.

E szörös félmajomtól fogantattunk.

Miután a dolog tudományosabb részét eldöntötték és megvitatták nálamnál sokkal tanulmányosabb és hivatottabb urak, itt csak a dolog aktuális részére térek ki. Ami egy beszélgetésből áll. Tegnap zajlott le a mellékelt őslény és csekélységem között.

Az ősatya ugyanis váratlanul megjelent a szobámban.

Elképzelhető, hogy részemre a találkozás épp oly váratlan, mint kinos volt. Elődünk ugyanis elrettentő jelenség. Alig kellemesebb a gorillánál.

Azonban, bármilyen nagy volt is legyen ijedelmem, pillanatig sem feledkeztem meg hivatásomról, mely kötelességemmé teszi, hogy a nyilvánosságot minden érdekesebb eseményről tájékoztassam.

— Hogyan érzékeltessem az Ön tiszteletreméltó egyéniségét az olvasóval? — kérdeztem vendégemet.

Erre felhívta figyelmemet a „The Graphic” című angol folyóirat múlt év októberi számára, melyben, — mondotta, — türethetően sikerült fényképe jelent meg.

A fotográfiát nem haboztam a nevezett lapból átkölcsönözni és lekliséroztatni. A mellékelt illusztráció ezt a fényképet ábrázolja.

Egyetlen pillantást vessen csak reá az olvasó s máris láthatja, hogy ősatyánk a neolitik-korszak legelejéről származik, tehát messze mögöttes áll még a cremagnoni ősebertnek s a fejlettebb majmaktól csupán egy gondolat választja el.

— Ön multkor rendkívül hevesen nekem támadott! — szólt szemrehányóan.

Ez igaz. Beismerően lehajtottam a fejemet. Valóban, néhány héttel ezelőtt csúnyán megkritizáltam ősatyánkat, megemlítve azt, hogy az ősatyáknál csontváza rendszerint egy darabban kerül elő, míg hű segítőjének, a kutyának, hol a koponyacsontja, hol a gerince, hol a combja kerül csak felszínre. Ezek a darabok is összeregtek, sőt helyenkint megpörköldött állapotban. Amiből arra lehet következtetni, hogy özönvízelőtti ősapánk szétarabolta és fölfalta nemes és önzetlen barátját, az ebet.

Támadása rendkívül igazságtalan volt...

Ezzel kifejtette előttem, mily keserű kényserhelyzetben szánta csak magát arra, hogy kutyáját feltrancsirozza és bepofázza. Hiszen akkoriban az ember még védtelen senki volt az elemek és a természet borzalmas erői között. Nem volt rendőrsége, katonasága, jól megépített lakása, puskája és miegyéb csudája. Ezzel szemben iszonyú hullókkal vitt nap, mint nap élet-halál harcot. Kigyók, sárkányok, szárnyas oroszlánok, húsz méter magas szörnyek, a teremtes elképzelhetetlen borzalmait törtek gyenge, idétlen életére.

Ily vigasztalan körülmények között a kutya volt egyetlen segítőtje, társa, barátja. Ez utagott, ha rejtke felé az ichtyosaurus gigászi ugrásokkal közeledett. Ez maradt és harapott, ha felöklelte az ősrinocérosz. Ez vezette nyomra, ha az őserdőben csapást vágott egy-egy nálnál is gyengébb őslény után.

Képzelteti, mily kétségbeesett volt a helyzet, ha már arra került a sor, hogy a kutyáinkat faljuk fel... Mintha csak önmagunkat emésztettük volna meg...

Igen, el kell ismernem, hogy kissé heves és igazságtalan voltam ítéletemben. Az ősatya előadása teljességgel meggyőző volt. De szolgáljon méltóságom, hogy a kutyák nemzetségét fölültebb becslöm, sőt szeretem is.

— Ha akarja, — fordultam vendégemhez, — szívesen szolgálhatok némi helyreigazítással...

— Ó, köszönöm, nem azért jöttem. Rólunk már annyi badarságot és méltánytalanságot írtak összevissza, hogy eggyel több, vagy kevesebb nem számít. Még ha a szóbanforgó orgánumnak oly tekintélyes is a példányszáma, mint az ön napilapjaé. Ellenben a Kőkorszakkezdeti Kétféle Gerincesek Szakszervezete nevében csudálkozásomat fejezem ki afölött, hogy ön, akiben van érzék, az elfogulatlanság és az igazság iránt, oly sértő és kíméletlen modorban ír rólunk ugyanakkor, amikor...

— Pardon, hogy közbeszólom... vajjon a Kőkorszakkezdeti Gerincesek Szakszervezete a második, vagy a harmadik Internacionálé alapján áll-e?

— Természetesen amszterdami alapon...

— Nos, akkor folytassa...

—...modorban ír rólunk, ugyanakkor, a mikor imádtott ebeivel kapcsolatban az efféle civilizált, modern eljárásról még csak meg sem emlékezik...

Ezzel egy füzetkét húzott elő a zsebéből, odadobta az asztalomra, fújt egyet és a következő pillanatban úgy eltűnt a szobából, mintha a pokol kénköves lángja nyelte volna el.

Ez az egész jelenet annyira valószínűtlen, annyira fantasztikus, annyira vizionális volt, hogy utólag magam sem hinném el, ha a füzetke nem heverne itt előttem.

De bizony itt hever, annyira itt hever, hogy a címét akár szószérínt közölhetem is:

„PROECT DE LEGE PENTRU COMBATE-REA TURBARI”

Ami magyarul annyit jelentene, hogy a vezettség leküzdését célzó törvényjavaslat.

KALAMÁR JÁNOS

szerint nincs házassági válság...

Háromszor özvegyasszonnyal kötött házasságot, negyedszer 21 éves leányt vezetett oltárhoz egy 74 éves csikszentdomokosi gazda

Csikszentdomokos, május 4.

Kalamár János 74 éves csikszentdomokosi gazda olyan házasságot kötött a napokban, amelynek az egész megyében híre van. Az öreg gazda azok közé a férfiak közé tartozott, akiknek a „szép-nemből” eddig mindig csak özvegyasszony jutott.

Három ízben kötött házasságot, mindig özvegyet vett el és az asszonyok mindhárom ízben özvegyen és gyermektelenül hagyták őt.

Harmadik felesége halála után az öreg elkecsereedett s keserűsége csak fokozódott, amikor a falusi „házasságközvetítők”

hat hét alatt összesen 57 özvegyasszonyt ajánlottak neki.

Ha a munkanélküliség maga szerez munkát

Temesváron ijesztően elszaporodtak a betörések

Teljesen meztelenre vetkőztették az éjszakai utonállók áldozatukat

Temesvár, május 4.

A nagy nyomor és a még most is fokozódó munkanélküliség miatt az utóbbi napokban Temesvár közbiztonsága aggasztóan meggyengült.

Az éjjeli betörések és lopások elszaporodására jellemző adat, hogy az elmúlt éjszaka például a város különböző pontjain hat betöréses lopást követtek el.

De, — amint az alábbi eset is mutatja, — van példa a vakmerő éjjeli támadásokra és utonállásokra is.

Az elmúlt éjszaka Marting János 55 éves erzsébetvárosi lakos gyalogosan és egymagában igyekezett lakása felé.

Az egyik elhagyatottabb utcákon páratlanul ismeretlen emberek támad-

Tekint az államlelté dokumentum, melyet — ezt is megállapítom a szövegből, — Garlesteanu tábornok ur terjesztett a szenátus elé.

Miután a cikkem meglehetősen előrehaladt, nem vállalkozhatom arra, hogy az egész tervezetet ismerlesem. Annyit azonban közlök, re teszek belőle, hogy minden ebet, amely megkötlenül, vagy lánc nélkül találta, le akar mészároltatni. Kivétlen a vadászke-

Vajjon miért veszi ki a vadászebe-

Valami titkos hang, melyben az ősebert orgánumára vélek ráismerni, azt sugja, azért, mert a tábornok urnak husz vadászkutyája van. Miután ezek a kutyák maguk is szeretnek csatangolni és kóborolni, a generális viszont tartja magát a kasztrendszerekhez, és nem óhajtana, hogy ebei más közönséges ugató halandókkal házassodjanak össze, tehát megszavaztatott egy törvényt, az összes kutyák kiirtásáról.

Ma nem vagyunk oly nyomorban, hogy rászoruljunk az ebpecsenyére. S a kutya ma sem kevésbé ragaszkodó, hűséges, megbízható, nemes és intelligens, mint valaha.

Ennek ellenére a közeli hónapokban hegy-magasságnyra duzzad majd kiirtott testreink kádávereje.

Csupán Garlesteanu tábornok urnak s néhány vadásztársának vizslája grasszál majd e boldog, hatalmas, győzelmes országban.

Aminek persze nincs különös jelentősége, sőt nagyon helyes valami lehet, hiszen a szenátus, mely az öregek és bölcsök tanácsa, helyesléssel fogadta a nagy inkvizíció ötletét.

Nem is irtam volna meg, ha az ősebert, akit úgy megbántottam, nem helyeztet volna erre különös súlyt s ha ő, — aki elögre közső apánk, — nem látott volna ebben az egész hitványka dologban valami speciális izés illatot.

Mikes Imre

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érlemezsedéses szív és vérkeringési zavaroknál, veséj, vesebetegség, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléses idegesség esetén. Női betegségek, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kifűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — modern uszoda, napfényes stranddal. — Fűrdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fűrdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

KACKE SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYER

Mária királynő és leányai segélyvonattal érkeztek meg Szófiába

Az esőzések megrongálták a pályatestet
és ezért volt szükség átszállásra

Szófia, május 4

Mária román anyakirálynő, Marioara jugoszláv királyné és Elena főhercegné, Mihály trónörökös anyja Konstantinápolyba menet átutaztak Bulgária fővárosán. A szófiai pályaudvaron Boris király és Giovanna királyné üdvözlötték a magas vendégeket.

Szófiai jelentés szerint a román uralkodócsalád tagjai vonatát Szófiától nem messze incidens érte.

A pályatestet a hatalmas esőzések annyira elborították és alamosták, hogy a vonatot nyílt pályán meg kellett állítani.

Erről értesítették Boris királyt is, aki segélyvonaton azonnal műszaki csapatokat küldött a pályatest helyreállítására. A kivezényelt katonák 2 órai megfeszített munkával biztonságba helyezték a megrongált pályatestet, úgy, hogy a Szimplon ekspressz este 8 órakor, 2 órással később folytathatta útját Konstantinápoly felé.

Különös história a mai időkben

Menesztettek egy bankigazgatót, mert interveniálni akart a betétesek érdekében

Torda, május hó 4.

A kényszeregyezési eljárás alatt álló kolozsvári Transsylvania-bank tordai fiókjának igazgatóját, Páll Zoltánt, aki a fiókot megteremtése óta vezeti, váratlanul felmentették állásától. Elbocsátásának közvetlen oka természetesen ismeretlen, hiszen minden vállalatnak jogában van a neki nem megfelelő tisztviselőt indokolás nélkül elbocsátani, ha viseli az anyagi konzekvenciát. Tordán azonban nyílt titok, hogy Páll Zoltánt a bank központi igazgatósága azért menesztette,

mert a tordai betétesek érdekében közvetítő szerepre vállalkozott.

A bank tordai betétesei a konverziós törvény közzétételénél előállt új helyzetet szerették volna barátságos úton megbeszélni a központi igazgatósággal, s felkérték Páll igazgatót, hogy küldöttsegüket vezesse Kolozsváron László Endre vezérigazgató elé. Ugyanakkor a betétesek írásba foglalták kívánságaikat és előre megküldötték a Transsylvania kolozsvári központjához. Indítványaik során azt kérték, hogy a tordai fióktintézet a

Transsylvania tegye önállóvá, éppen László vezérigazgató egy régebbi kijelentése alapján s addig is, amíg ennek jogi formáit elintézik, a tordai fiók jogvédelmeit teljes összegükben fordítsák a helybeli betétesek követeléseinek kiegyenlítésére s ha a pénzkészletek megengedik, fizessék ki a betéteseket a kényszeregyezési eljárás megindítása-kor megállapított határnapok előtt is.

A tordai betétesek „memorandumára” a Transsylvania központi igazgatósága azonnal megtette a szükséges lépést. Nem éppen a betétesek meghallgatására, hanem az akció mentől gyorsabb leszerelésére.

Igy kapta meg a felmondást Páll Zoltán igazgató, akinek csak annyi szerepe lett volna, hogy a betéteseket a vezérigazgató elé vezesse.

A Transsylvania igazgatóságának ez a lépése Tordán nagy megütközést keltett, mert a betétesek a fiókigazgató elbocsátását úgy magyarázzák, hogy a központi igazgatóság az ő akciójukat akarja keresztülhuzni.

A Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói rádióan át beszélhetnek hozzá- tartozóikkal és üzletfeleikkel

A május 7-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár egész sor érdekesnél-érdekesebb újítással lepi meg az idén látogatóit. Ezek között az újítások között van az is, hogy a vásár területén az Iparcsarnok főbejárata előtt épült Studióból bárki szóbeli üzeneteket mondhat be a mikrofonba ismerősei, hozzátartozói, vagy üzletfelei részére. Mindenki személyesen beszélhet majd, a beszélő hangját viszik szét a titokzatos levegőhullámok a világ minden rádiókészülékéig és először történik meg majd a nagy csoda, hogy — például — a Budapesti tartózkodó család fő hangja hangosan szólal meg a távoli családi szobában, megnyugtató hirt, kedves üzenetet hozva a távollévőtől. Felejthetetlen élmény lesz ez nemcsak azoknak, akik beszélhetnek az egész világ nyilvánosságát jelentő rádióba, de azoknak is, akik majd lesik, várják és végül meghallják a kedves hang megcsendülését. Természetesen arról is gondoskodás történik, hogy a „lámpaláz” félnékek helyett — kívánságukra — hivatalos bementő olvassa fel az üzenetet.

Alig kelt híre annak, hogy rádióan lehet a vásárról üzenetet küldeni, az élelmes kereskedők máris észrevették, hogy hogyan lehet ezt a rendkívüli nagy kedvezményt üzletileg hasznosítani. A tegnapi Budapestre érkezett török kereskedők például meghagyták odahaza helyetteseiknek, hogy meghatározott

időpontban hívják fel őket a vásár interurbán telefonján, adják le az esetleges rendeléseket, vagy megbízásokat és ők, — egy-két óra múlva, — amikor a kívánt árut már beszerezték, vagy a megbízást már elvégezték, az eredményről a rádió útján adnak hírt.

Naponta 3 óra és 5 perc áll a vásár látogatóinak rendelkezésére, rádióüzenetek bementésére. Hétköznapiokon délelőtt 11 óra 15 perctől 11 óra 55 percgig, majd déli 1 óra 15 perctől 2 óra 30 percgig és délután 3 óra 30 perctől 4 óra 40 percgig. Ünnepnapiakon az istentiszteletek közvetítése miatt a délelőtti üzenetközvetítés ideje valami csekély eltéréssel módosul. Az eltérést a heti rádióműsorok közlik majd.

A rádióüzenetek díja: 40 szót tartalmazó félperces üzenet 1 pengő 50 fillér, 80 szót tartalmazó egy perces üzenet 2 pengő 50 fillér.

A magyar rádiótársaság és ennek felettes hatóságai: a m. kir. posta és a kereskedelmiügyi minisztérium, — bár a világon seholsem állították meg a rádiót a nagyközönség személyes szolgálatára, — mégis készségesen teljesítik a vásár vezetőségének a vásári Stúdió felállítására vonatkozó kérését, mert kifejezték akartak ezzel adni annak, hogy elismerik és nagyra értékelik a Budapesti Nemzetközi Vásár rendkívüli gazdasági és kulturális misszióját.

VIGYÁZAT, HAZUDNAK!

Ijesztgetésekkel akarják megfosztani a csiki gazdákat a konverzió előnyeitől

Csikszereda, május hó 4.

Bizonyos propaganda is indult meg már abban az irányban, hogy a konverzió előnyeiben részesült mezőgazdák ne ragaszkodjanak a törvényben nyújtott előnyökhöz, hanem — miután a törvény erre is lehetőséget nyújt — egyezség útján próbálják meg rendezni kötelezettségeiket. Ez a propaganda talán tiszta szándékkal indult, az azonban bizonyos, hogy már is akadtak olyanok, kik különösen a falusi és tájékozatlan, a mai körülmények között könnyen meg is ijeszthető gazdák kárára akarják kihasználni azt.

Csiki tudósítónk jelentése szerint az ottani hitelezők nagyrésze, ügyvédi segítséggel, ravasz és galád módon akarja kiforgatni a gazdákat abból a jogból és lehetőségből, amit a konverziós törvény biztosított. A ravaszkodás „tüzéségi előkészítése” annak a buta hírnek a terjesztése volt, hogy a konverziós törvény nyomán mindazok a földek, amelyeket a konverzió mentesít a súlyos teher alól, állami tulajdonba mennek át, az állam fogja kezelni azokat és az rendelkezik fölöttük. Ez a rosszindulatú, furcsa és megtévesztő híresztelés a törvénynek arra az intenciójára és rendelkezésére támaszkodik, amely szerint a konverzió előnyeiben részesült gazdák a „földmívelésügyi minisztériumtól” kibocsátandó szabályzat szerint tartoznak földjüket művelni....

Megérthető, ha a földjéhez annyira ragaszkodó, a földjéért annyit szenvedett csiki gazdákat ez a hír rettentően megijesztette s így alkalmasokká váltak arra, hogy a további maszlagot is bevegék.

A hitelezők megbízottai a törvény 56. paragrafusára való hivatkozással egyezségeket kötnek a gazdákkal olyan formán, hogy az adós újra elismeri teljes

adósságát, erről írást ad, esetleg új váltót s cserébe mindössze annyit kap, hogy 1933 január 1-ig kamatmentességet „élvez” az adósság után.

Akkor aztán, 1933 január elsején, esedékessé válik az egész adóssága, kezdheti újra azt a kálváriát, a könyörgésekkel, váltómegújításokkal és egyéb költséges pénzügyi mulatságokkal, amibe az elmúlt évek során a bankok jóvoltából szinte belefutott.

A konverziós törvény a csiki törpegazdánál — s ilyenek 95 százalékban — kifejezetten elengedi az adósság felét, a másik felére pedig 30 év alatti, négy százalékos kamatozás mellett törlesztési időt engedélyez. Igen gyenge csatlétek ezért az 1933 január elsejéig biztosított „kamatmentesség” és az a tudat, hogy a földmívelésügyi minisztérium „ebben az esetben nem küldhet szabályzatot a nyakunkra”.

Nilvánvaló, hogy a törvény intencióinak, elvitathatatlan jóakarátának és hasznosíthatatlanságának szükséges segítségének a kijátszásáról van szó. Lehet, hogy a paragrafusok holt betűi formailag jogi lehetőséget nyújtanak erre a galád kijátszásra. A kormánynak és az igazságszolgáltatásnak azonban egy pillanatig sem szabad tűrnie ezt, ha komolyan veszi azt a törvényt, amelyet a parancsoló szükség teremt meg s amely — minden hiányosságai ellenére is — jó és emberséges alkotása az új Románia törvényhozásának.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén.

Női- és férfiruha, felöltő, tavaszi kabát

A

Legolcsóbb!
Legjobb!
Legelegánsabb!

FIBRA

RUHANAGYÁRUHÁZBAN

BRASSÓ, Kapu-utca 50

BUKAREST, Str. Şelari 3

FIÓKOK:

ARAD
DÉS
KOLOZSVÁR
HAROSVÁSÁRHELY
MEDGYES
NAGYSZEBEN
PETROZSÉNY
PLOESTI
TEMESVÁR

Mutatványárak:

Gyermekekuha	280
Leányka és fiukabát	420
Férfi ruha	685
Férfi treencchoot	685
Női tavaszi kabát	720
Divatós selyem ruha	780

a legfinomabb minőségig

Modern mozgó
Brassó Telef. 518.

Ma szerdán a nagyszerű német filmperegette
Főszerepben: **Magda Schneider.**
Kisasszony, téves kapcsolás
(FRÄULEIN FALSCH VERBUNDEN)
Minden előadáson fellép **2 FRINDS**
akrobaták: Humor — Erő — Művészet

Következő sláger!
MALEK
megmenti Európát
hangos filmsláger
a legnagyobb szerűbb vig-
játékláger.

Hírek

Hol van most Remarque?

Látták önök professzor Iszonyut, mikor a háboru véradára küldte a német fiataiságot? Az iskolatermek katedraín állt professzor Iszonyu, nem is egy, de ezer példányban, onnan szigonyozta ki szavaival az iskolás fiukat és mint valami ördög a szakállas pofa és a szemüveg mögül, kidobta a német fiataiságot a csataterre. Nemcsak látták, de hallhaták is önök professzor Iszonyut, hiszen a film, melyről mindez a szemünkbe ugrott, a remarquei beszélőfilm volt.

A fiuk kimentek a vér és halál nagy mészárszékebe és elvessztek ott, csak kevesen jöttek közülük haza. Mi legyen bennük, amikor hazajönnek?

Tizennégy év múlt el az ölés óta, alig három év a híres könyv óta, melyből — senkinek sem tanult. A könyv óta, melyről nemrég az egész világ beszélt és ma már nem beszél senki. A könyv óta, mely nem először leplezte le a frontot, de olyan zajjal leplezte le, hogy az egész világ odafigyelt. A könyv óta, mely történelemre kellett volna, hogy tanítsa az új német nemzedéket, mert a legnagyobb katasztrófát mutatta be neki, melybe bukhat ember és nemzet. És az egész könyv hiábavaló volt, mert nyom nélkül futott el az új német fiataiság fölött, mert nem merle leonni a következtetéseket, mert nem volt bátor könyv. Mert hazug könyv volt. Mert gyáva könyv volt. És bűnös könyv volt, mert elmulasztotta azt, amiért megszületnie volt szabad: a következő nemzedék irányítását.

Hol, merre van most Remarque? Hallja-e a német fasiszta fiataiság sikoltó tébolyát? Hallja-e a vérbe gázolni akaró összeesküvések földalatti morgását? Mit mondott ennek a fiataiságnak Remarque? Semmit sem mondott nekik, csak a nagy bizonytalanságot hagyta hátra idegeikben, az iránytalanságot gondolataik között. Rájuk bízta, hogy mit gondoljanak a halálos nacionalizmusról és a döglés

imperializmusról és a fasizmus elsodor-ta őket, mint a mérgezett bogarakat.

Könyvek történelmi erőt jelentenek, mert tartalmuk és irányuk bemegy az emberi szellembe és ott hatásokat vált ki. A könyvek halála összekeveredik a szellemben és irányt szül magából. Azért, aki könyvet írt, felelős az ember előtt és az emberi történelem összessége, a történelem előtt.

Mi az, ami az új német választókat a fasizmusba sodorja? Az a lövészárkmentalitás, melybe egykor professzor Iszonyut taszította a német fiukat, amelybe most maguktól buknak bele. Kitért karokkal és részeg nacionalizmussal ugyanak a vérgőzös és agylázás kódjában abba a lövészárkmentalitásba, melyből Verdun és a Marne sem tudta fölébreszteni őket. Csak az imént kaszabolta le őket a halál. Nem kellett-e volna nekik valamit mondani? Nem kellett volna-e, hogy az író, aki a lekasabolásról írt, utbaigazító igéket adjon nekik az utra, melynek jövő a neve?

Valaki egy könyvvel és egy filmmel fölszántotta a lelkeket és nem velet be le magot. Nem azért, mert minden mag kikél, de mert az író nemcsak szánt, de vessen is. Mert nem lehet kitérni a felelősség elől!

Hol van most Remarque? A külföldre mentett márkán trónol valahol? Eltávozott a gazdasági világháború frontjáról és ott hagyta tanács nélkül a német fiataiságot, melynek háborus tragédiájáról írt?

Hol van most Remarque, amikor a német fiataiság tömegei fogták be magukat a német fasizmus diadalszekerébe, hogy megismételjék magukban az emberi bukást, még ha egyelőre győzelem is a neve?

Hol van Remarque? Nem fantóm-e csak, hogy valaha egy ilyen nevű író is volt?

Barta Lajos

— Egy kis öröm Resicán. Temesvári tudósítónk jelenti: Április vége mégis örömet hozott Resicára. A Resica-művek igazgatósága az államnak eszközölt szállításokra huszonhárom millió lejt kapott. Ebből kifizették a munkások decemberi, januári és februári bérét, valamint kielégítették a tisztviselők januári és februári követeléseit. A huszonhárom millió lejt Resicán és a Resica-művek egyéb telepe-

in mindjárt megkettőzte körforgását. A kereskedelem és az ipar megélné. A környékbeli termelők, akik értesültek a munkásberek kifizetéséről, szokatlanul nagy mennyiségekben hozták élelmiszereket a resicai piacra és mindent el tudtak adni. A Resica-művek igazgatósága a pénzügyminisztériumtól ígéretet kapott, hogy hamarosan újabb milliókat utal ki, ami lehetővé fogja tenni a márciusi és áprilisi munkaberek kifizetését is. Resicán a kedélyek kissé megnyugodtak.

— UJRA MEGNYUGTATTÁK A NAGYVÁRADAI NYUGDIJASOKAT. Tudósítónk jelenti: A váradai nyugdíjasegylet szombatán táviratot küldött Bratescu pénzügyi államtitkárnak s abban azt kívánta, hogy olyan hűség legyen, mint a már féléstendje nyomorgó nyugdíjasoknak. Az elkeseredett hangú táviratra ma reggel válaszolt az államtitkár, aki nagyon zokon vette a nyugdíjasok szemrehányásait. Megnyugtatta őket, hogy rövidesen mindenki megkapja jogos illetményeit.

— Epe- és májbetegségeknek, epekö és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkíthet tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Kirabolták a nagyszalontai járásbírószágot. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Moisi Octávián, a nagyszalontai járásbírószágot vezetője jelentést tett a nagyváradai ügyészségnek, hogy ismeretlen tettesek nagyfentosságu iratsomókat és 25 ezer lej értékű okmánybélyegeket loptak el a járásbírószágról. A nagyváradai ügyészségről maga Popescu főügyész szállított ki Nagyszalontára, hogy bevezesse a vizsgálatot a titokzatos lopás ügyében.

— MAROSMEGYEI HIREK. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosmegyei intermár-bizottság az eddigi 150 ezer lejen kívül még 30 ezer lej pótegylet szavazott meg az árvíz-károslukok felszámolására. — Parajd község, — amint Marosvásárhelyre érkezett utasok beszélnek, — ismét árvíz alatt áll, amelyet az újabb felhőszakadások és a hegylekben még visszamaradt hó olvadása okozott. Allítólag a község főterén is csak térdig érő vízben lehet járni. Segélycsapatokat küldtek ki a község árvízmentésére. — A marosmegyei Hangya-szövetkezetekbe egyre-másra betörnek. Nagybánya községben Lakatos János cigány tört be a szövetkezetbe s nagyjértékű árut elvitt. A csendőrségnek sikerült elcsipnie. Szővőrt községben is szarka járt a szövetkezeti boltban, akit Barabás Margit személyében ugyancsak elfogott a csendőrség.

★ HAZASSÁG. Seress Gizella, Brassó és Hecht Lajos, Temesvár, május 5-én házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.) (e)

— Szerelmi dráma Désaknán. Désről jelenti: Megdöbbentő szerelmi dráma játszódott le eljelen este a városhoz tartozó Désakna telepen. Az országuton hol-tan találták Bálint János asztalos-segédet: szíve táján mély kés-szurásból szivárgott, a vér. A csendőrség rögtön bevezette a nyomozást s megállapította, hogy a gyilkosságot Pintea Rozália telefonoskisasszony követte el, akihez Bálint gyermekori szerelemmel ragaszkodott, aki azonban az utóbbi időben Szabó Béla hivatalnok-társához pártolt. Feltételezésében az asztalossegéd állandóan üldözte egy telefonoskisasszonyt, mint új udvarlóját, s vasárnap este is Pinteaék udvarán ólalkodott. Amikor a leány ezt megtudta, annyira felháborodott Bálint nyakasságán, hogy egy konyhakést ragadott fel s az udvaron szívenszurta egykori szerelmét, aki utjába állott boldogságának. Ezután a holttestet kicipelte az országutra s mintha mi sem történt volna, visszatért a lakásba, ahol éppen náluk vendégeskedett Szabó Béla. Rosca dési főügyész rendeletére a gyilkos telefonoskisasszonyt letartóztatták, míg Szabó Bélát 24 órai fogvatartás után szabadlábra helyezték.

★ BRASSÓI FOGORVOSI HIR. Dr. Tischler fogorvos rendelőjét áthelyezte Kapu-utca 25. I. em. alá. Rendel délelőtt 9—1, délután 3—7-ig. (e)

— Tordai és tordamegyei hírek. Tudósítónk jelenti: A tordai rendőrség bünyű osztálya fiatalokrukból álló betörőbandát leplezett le, amelynek vezetője és egyetlen nagykorú tagja Crisan Simon volt, míg a többiek mind 14—16 éves suhancok voltak. Az öttagú társaság eddig

30 betörést ismert be a vizsgálat folyamán. — Az utolsó hét leforgása alatt Tordán egy jól szervezett betörőbanda a betöréses lopások egész sorozatát követte el. Betörték Boross Elek nyugalmazott városi főjegyző lakására, ahonnan 1039 lej készpénzt vittek el. Sokkal szerencsésebbek voltak Filöp Gyula mészáros lakásán, ahol 150.00 lej értékű ékszeri zsákmányoltak. Egy tordai malom irodájában 750 lejt találtak. A rendőrség megindította a nyomozást a veszedelmes betörőbanda tagjainak leleplezésére. — Sós Sándor aranyosrákosi földmivest Lovász Ferenc és Lovász Pál összetévesztették egyik haragosukkal és botokkal úgy elverték, hogy feje több helyen beszakadt. — Kiss Márton bágyoni 25 éves legény a tordai vásáron 1000 lejért eladott egy malacot, a pénzt elmulatta s amikor pénze elfogyott, tovább akart mulatni. A vendéglős rendőrt hivatott, aki aztán bekísérte. A legény valahogy megszökött a rendőrségről s betört egy tordai kereskedésbe, ahonnan italokat lopott. Kist a rendőrség ismét elfogta és átadta az ügyészségnek.

★ NAGYVÁRADAI ORVOSI HIR. Dr. Schwartz Miksa, a nagyváradai tudósztanatórium v. orvosa, rendelőjét Nagyváradon Str. Alexandri (Teleky-u.) 2. sz. alatt megnyitotta. (e)

★ ELVESZETT szürke tigrismacska, teljesen vak. Megtalálóját kéri az jutalom ellenében Brassó, Fekete-utca 58. (régli szám) alatt beadni. (e)

★ SZENT ANTAL-ESTÉLYT rendez a brassói Róm. Kath. Nőegylet százával özőnlő szegényei részére, változatos műsorral, folyó hó 5-én, áldozó csütörtökön délután 6 órakor a rajzteremben. Tekintettel arra, hogy a Nőegylet évtizedeken át mindig szívén hordta szegényei sorsát, nagyon kéri a nemes lelkek és összes nőegyleti tagok részvételét. (e)

★ ROMANIA LEGMODERNEBB AUTÓBUSZJÁRATAI közlekednek egyrészt Medgyes-Báznafürdő—Dicsőszentmárton és Marosvásárhely között, másrészt Nagyszeben—Hoherinne között. Az autóbuszjáratok tulajdonosa, Crăciun ur, dicsőretelműs érzékkel, külföldi mintára, valósággal luxusos kényelemre rendezte be a vonalakon közlekedő 6 gyönyörű kocsiját, amelyeket 60—70 lóerős motorok abszolút biztonsággaal röptenek rendeltetési helyeikre. A mérsékelt megállapított díjszabás mellett az utazó közönség abszolút kényelmet talál a hatalmas tura-autobuszokon, amelyeknek pontos menetrendjét legközelebb közöljük. (e)

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Schlesinger belgyógyász-szpecialista, (Kórház-utca 54.) tanulmányutra külföldre utazott. (e)

★ MA: THEATER DER KOMIKER A REDOUTEBAN. A híres vendégek már megérkeztek Brassóba és ma fogják előadni először falrengető kacagást előidéző jeleneteket, amelyek kellemes változást jelentenek a mindennapi élet pesszimizmusában. Kezdeté kilenc órakor. Jegyek Hiemeschnél és az esti pénztárnál. (e)

★ ELVESZETT péntek este a Porond-utcaól Kapu-utcán át a Vasut-utcaba vezető uton egy pénztárca, Karácsony Ferenc névre szóló iparigazolvánnyal. Kérik a megtalált igazolványokat kellő jutalom ellenében a brassói kiadóban leadni. (e)

★ AZ APAI ÖRÖKSÉG szép fehér fogak formájában csak az ismert Chlorodont fogkrém rendszeres használata által őrizhető meg a legvégső korig. Próbá meggyőző. Tubusa Lei 20.— és Lei 32.— (b)

★ A Magnesium Perhydrol (Merck) gyorsan helyreállítja emésztési zavaroknál a belek rendes működését, megszünteti a gyomorégést, belpuffadást és rendellenes bélerjedést. Azzal, hogy bevétele után tiszta hidrogén-szuperoxid keletkezik, dezinficiálja a gyomrot és a beleket és lehetetlenné teszi az ártalmas és kellemetlen bégázak termelését. A gyógyszer könnyen bevehető tabletta formában kapható. (b)

Mindazoknak, kik magukat gyengéknek és kimerülteknek érzik, a

BIOGLOBIN
új életerőt ad.

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer. Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél.

FABRIIUS GUIDO
„MEDVE” gyógyszerárak
Nagyszeben—Sibiu.

TRINACO

áru olcsó!

Módot akarunk nyújtani mindenkinek, hogy olcsó pénzért elsőrendű árut vásárolhasson.

ÁRUSITUNK:

Eredeti Bemberg mosóselyemharisnyákat
a legújabb divatszínekben.

Férfi cernazoknit,
prima angol florcernából.

Gyermek-zoknit és fú-sportharisnyát
színes széllel.

Férfi- és fú sportficheerneműt
eredeti svájci Macco és panamából.

Női sportbluzokat
panamából, legújabb szabás, garantált szintartó (Indanthren)

Kérje bevásárlásainál a „TRINACO” gyártmányokat!

A jóminőség jele:

amelyben megbízható!

Közgazdaság

TANÓDY ENDRE:

ÉS MÉGIS MOZOG...

Nem a föld, mert azt Argetoianu egyelőre megkötötte a konverzióval, diadalmasan harcolva a bankoktól kezdve a politikai pártokig, le egészen Galileig, aki még nem ismerte a konverziót és így joggal eshetett a tévedésbe, hogy a föld mozog. Nem, az adósságkódexbe oldódott föld ismét szilárd halmozállapotú lett és egyelőre áll a tulajdonos talpa alatt.

De amint a földteke gözpokol maradt volna, ha millió évek után is forró esők párologtak volna olvadó szikláiról és rohantak volna ugyancsak forró tengerekbe, az Argetoianu világteremtése is csak akkor lesz igazi teremtés, ha a megszilárdult földön még egyszer kihajt az organikus élet, kellemesen temperált pénzöntözés és a termelészközők életetadó hatásai alatt. A konverzió tehát önmagában nem segít.

A politikai pártok, amelyek vérző szívvel születtek a konverzió helyeslését, annyira át voltak hatva ettől az igazságtól, hogy a következő, — még politikusként is diszere való, — logikával érveltek: — a konverzió önmagában nem menti meg a mezőgazdaságot, tehát a konverziót nem kell megcsinálni. Hanem ehelyett nyilván valami egyebet kell hozni, valami egészen nagyvonalú és lehetőleg hosszán készülő, egészen tökéletes és teljes alkotást, amely, dacára a világkonjunkturának és a deflációs rekvirálásnak, egyenesen Eldorádóba vezesse a romániai mezőgazdát. Röviden, azaz, hogy hosszasan, úgy kell tenni, mint a halálraítelt, akinek az volt az utolsó kívánsága, hogy kivégzése előtt tanítsák meg angolul.

Ma már ezt kilencven százalékban átéltek és még csak egy állomás van hátra, a legfőbb bíróság, amely előtt még a törvényalkotmányos voltának kérdését vitatni lehet. Ma még senki sem tudja, hogy mire ebbe a szakaszba eljutunk, érdeke lesz-e a bankoknak egyáltalában fessegetni ezt a kérdést, érdekük lesz-e visszanyerni a végrehajtási és sajnos, — első sorban reájuk nézve sajnos, — az árverési jogot is, vagy addig kibontakoznak olyan lehetőségek, amelyek mellett jobb lesz egy konvertált követelés az állami védelem sáncain belül, mint egy szép szabad magánjogi követelés, kívül ezeken a sáncokon, az adós és hitelező élet-halálra menő harcával élénkítve. Ma, amikor az állam nem tudja a tisztviselőit fizetni, talán neveltséges ábrándnak tűnik föl arra gondolni, hogy a földhitelet majd állami támogatással újra életre kel. És mégis mi mindannyian, — szemléletre és elméletekre való tekintet nélkül, — mindannyian, akik abból indulunk ki, hogy a világ ezután sem omlik össze, ha eddig össze nem omlott, sokkal inkább el tudjuk képzelni, hogy ez a pénztelen, de egyébként hatalmas állam, a saját területén minden mást meghaladó hatalmu állam, hogy majd ez fenntartja és kiterjeszti a földhitelet, mint azt, hogy az államon és a hatalom parancs szaván kívül, a gazdasági élet szabad mezején a megvadult és széjjel riadt magántőkék még egyszer összekoncentrálnak a széjjel hordott pénzeket és beleegyeznek majd abba, hogy azokat harminc éves törlesztésre lekössék. A valószínűbb az, hogy mire a legfőbb ítélőszék elé kerül az ügy, már mindenki elszenvedte a nehezét és bele-nyugszik a megváltoztotba.

De addig és azután is csak itt marad a probléma, hogyan él meg a gazda és a gazdán át állam és minden egyéb, ha a gazda pénztelenül áll és deflációs vérzéseit nem szüntetik meg, hanem ingyen árul továbbra is, mint a legutóbbi három-négy esztendőben. Ennek kell megváltoznia és a konverzió nem való egyébre, mint arra, hogy ezt a változást ki lehessen várni és birni. Ezt a változást mi pogányok, mi fegyelméletlenek és megbizhatatlanok, röviden és csúnyán inflációnak, ki-méletesebben és részletesebben a „hitelforgal-

mi eszközök szaporításának” és legszalónképebben az „aranystandardról való letérésnek” szoktuk nevezni. Ez az, ami éppen csak, hogy az alarm törvény rendelkezései alá nem esik, de olyan közlelő surolja, mint az üzlet a különböző vagyonvédő tilalmakat. Ez az, ami után titokban és suttogva és morogva mindenki, majdnem mindenki eped és a miről ki van mondva, hogy nem szabad bekövetkeznie, tehát nem fog bekövetkezni.

A Rist-féle vizsgálat, amelynek feladata elhárítani ennek a sóvárgott és tiltott fordulatnak a bekövetkezését, ma már egészen népszerűsítve van. Az első napok mesterséges papirdiszei lehullottak, ma már nincsen szó arról, hogy itt egy kölcsönnek nevezhető művelet volna készülöben, az eset már póre és szomorúan világos. Vizsgálják, hogy lehet-e annyit kölcsön adni még, amennyi a külföldi kötelezettségek teljesítéséhez kell. Ezért tanácskoznak a költségvetés további leszállítása fölött, hogy a régi és új külföldi terhek esedékességei lehetőleg biztosítva legyenek és Ristnek bizonyára nincsenek sértő beavatkozási szándékai költségvetési szuverenitásunkba, hanem egyedüli gondja, hogy ami új kölcsönt most már az ő erkölcsi és tudományos zsirófára adnak, az legalább az első és második lejáratkor ne maradjon rendezetlenül.

Lemondóan kell tudomásul venni, hogy a mennyiben ez a művelet sikerül, az egyensúlylázatok továbbra is fennmaradnak,

fennmaradnak a deflációs árak, fennmarad a tezaurálás, mert senkinek sincsen oka az elrejtett pénzeket előhozni, ha ismét garantálják neki nemzetközi pénzhatalmak és profétájuk, Rist tanár ur, hogy a lejárfolyama megingathatatlan, fennmarad a vásárló képesség teljes hiánya, a termelés megindításának további lehetetlenségei, az ezzel járó kincstári és magángazdasági nyomor, mindez fennmarad csak azért, hogy a lejárfolyam is fennmaradjon. És tudomásul kell venni, hogy ez a művelet most sikerülni fog és a kétségbeesés és elalálás prolongációt kaptak.

Csak hogy ennek a prolongációnak is eljőn egyszer a lejárat. Nem is olyan sokára jön el és ami fő, a lejáratig is történnie kell valaminek. Pénz kell és hitel. Pénz és hitel nélkül nem lehet élni, sem jól, sem rosszul, a huszadik században sehogyan sem.

Már pedig éppen a multkor idézték Rist tanár urnak, mint elméleti tudósnak, egyik nevezetes tantételét. „Az ország pénze az ország költségvetésének a függvénye.” Adott esetben azé a költségvetésé, amelynek most adják fel az utolsó külföldi kenetet, mert hiszen csak a vak és az analfabéta nem látja, hogy milyen rendkívüli és pénzügyiek mellett politikai eredetű és célzatu erőfeszítések is kellenek ahhoz, hogy a külföldi esedékességeket kölcsön útján kisorítsák belőle. Ezek az erőfeszítések érthetők, mert a nemzetközi és a francia pénzpiac szokatlanul idegesek. Egy-más után állanak le a külföldi fizetések, a legnevesebb nemzetközi értékek a kibocsátási árfolyamból harminctól ötven százalékig veszítettek, közbe jött a Kreuger botrány és ha most arról hallanánk, hogy a román kötvények szelvényei esetleg nem lesznek beváltva, vagy halasztást kérnek, vagy kamatleszállítást, akkor olyan pánik törhet ki,

hogy belátható időn belül semmiféle kibocsátást nem lesz lehetséges ezeken a piacokon még csak megkísérteni sem. Ez az a nagy fináncpolitikai érdek, ezért kell nekünk szenvedni a valutatökély és nagyság borzalmas átkát. De ez a mesterséges élesztés sem változtatja meg a valóságokat, a több, mint ötven százalékos költségvetési deficitet, amely megvan, a magánvállalkozás teljes elbénulását, amely szintén megvan és nem változtatja meg a közeljövő képét: mindezeknek az állami és magángazdasági bajoknak a rohamos, geometriai haladványban futó felfokozódását. Három év alatt a vámbevételek egy nyolcadukra estek le, amit ünnepelnek a valutaegyensúly fanatikuskai, mert nem fizetünk a külföldnek, de feledik, hogy ez egyúttal a teljes elnyomorodásnak a jele és ilyen tökéletes pénzügyi egyensúlyban él a koldus, mikor nem költ egyébre, mint száraz kenyérre. Feledik, hogy miután semmit sem tudunk vásárolni, mert sem a termény, sem a fa, sem a petróleum nem olyan kapós cikkek manapság, hogy a házukhoz jöjjenek értük. Ezek ma a legnehezebben elhelyezhető cikkek, a melyektől csak azokat szabadjut meg a világi piacokon, akik maguk is vásárolnak ugyanakkor a vevőiktől.

Rist tanár ur mindezekben nem tud sem segíteni, sem változtatni és így inkább előbb, mint utóbb, el kell következnie annak az időnek, mikor majd ilyen, vagy amolyan technikai művellettel, de pénzt főgnak kibocsátani, a lejárfolyamát korrigálni fogják és ezen az egyetlen elképzelhető módon a megmaradt agráriartizások és az agrárarék között olyan egyensúlyhelyzetet teremtenek, amely mellett ismét eredményesen lehet lesz földet művelni és a talpraállt földműves ismét jó kuncsaft, kliens és páciens lesz, sőt még az adósságait is fogja végső esetben törleszteni. Nincs más út, sem „másik út”, sem harmadik, ennek a pénzszerzésnek és viszonylagos áremelkedésnek mindent meg kell előznie.

Mégis mozog tehát, Rist tanár ur dacára és mellett is mozog a valuta: közsézt piedesztálja, alig láthatóan hajlik ki egyensúlyából, de elfogulatlan szemmel a hajlás szöge már ki-vethető. Hogy a tanár ur olyan göröcsösen fogja, az csak azt jelenti, hogy nagyon kell fog-ni, hogy meg ne mozduljon, de semmiesetre sem azt, hogy nem mozog.

A FEKETE STATISZTIKA UJABB LÁNC SZEME

Felcannyi váltót óvatoltak ez év elsőnegyedében, mint tavaly ilyenkor

Olvan nagy a hitelválság, hogy alig kerül váltó forgalomba

Bukarest, május 4.

A román statisztikai hivatal egymásután adja közre a gazdasági élettel összefüggő kimutatásait. Az 1931 évi Kényszerjegyzései és csődstatisztikát annak idején részletesen ismertettük. A statisztikai hivatal most ez év első negyedének, vagyis januártól-március végéig mutatja ki, hogy milyen arányú volt a váltóóvatolás. A statisztikai hivatal csak a regáti és besszarábiai váltóóvatolások adatait dolgozza fel, mert Erdélyben és Bukovinában még a

régi osztrák-magyar kereskedelmi törvények vannak érvényben, ezek pedig tiltják a váltóóvatolások adatainak nyilvánosságra hozatalát.

Bár a statisztika így csak az ország egy részének a helyzetét tünteti fel, mégis figyelemre méltóak ezek az adatok, amelyek az első pillanatban a meglepetés erejével hatnak.

Szembesítve a regáti és besszarábiai váltóóvatolások 1931 és 1932 első negyedévi adatait, kitűnik, hogy

1932 első negyedében sokkal keve-

sebb váltót óvatoltak, mint az előző év hasonló időszakában.

A helyzet ugyanis a következő:

1931 első negyedében óvatoltak a Regátban és Besszarábiában 91.849 váltót, 1.237.882.196 lej összegben, míg 1932 év első negyedében az óvatolt váltók száma csak 42.344 volt, összesen 643.617.284 lej összegben.

Sajnos, ez az öröndetesnek látszó helyzetjavulás cseppet sem öröndetes, mert a váltóóvatolások csökkenése nem magyarázható a viszonyok javulásával, sem a hitellelet, vagy adósmorál megszilárdulásával, ellenkezőleg, a hitellelet nagyfokú leromlásával. Egyrészt az a körülmény csökkentette a váltóóvatolásokat, hogy decemberben felfüggesztették az agrár-adósságok kényszerbehajtását, másrészt pedig

a nagy bankkarch óta nincs hitelleltás,

a kereskedők és iparosok nem kapnak bankkölcsönöket és így kevés váltó kerül kitöltésre.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Ira: ORBÓK ATTILA:

Ma este úgy érezte, hogy szereti Mágorit, mert a férfi meggyőződéssel mondta neki, hogy gazdag lesz érte. Ez nagyon imponált neki s alig várta, hogy a vallomását elmondhassa majd otthon az anyjának.

Mágori egész este ragyogott az örömtől. Végre valami, amin mohón vágyódó koplaló lelke elragódhatott, a reménység egy sovány kis falatja.... De neki három év után ez is az üdvösséget jelentette egy időre....

Olyan jókedvűen tréfált, szellemeskedett, bókolt, hogy gyönyörködtek benne. És az a közvélemény keletkezett, hogy ugylátszik, ennek a szerelmes fiúnak mégis csak jól mehet a dolga.

Vacsora után a fiatalok táncoltak, per-sze modern táncokat. Suzy, kivált amikor Gerely Gázzival táncolt, túltett valamennyi hölgyön. Mindenről megfellekedve megbámulták, — nem csak az öregek, hanem Izabella is, aki különben leereszkedően kedves volt ezuttal. Az alispán jogász fia két év előtt még a Bal Bullerben gyakorolta a Charlestont és sóhajtozva sajnálkozott, hogy miért is nem tudta, hogy Suzy a világon van, milyen boldogan teltek volna napjai.... Pedig

hát elég boldogan teltek, mint ahogy az alispán ur tanuskodhatott róla, mert nem győzte a pénzes leveleket küldözgetni....

Lám Jancsi, amikor észrevette, hogy Izabella és Mágori nagyon melegen diskurálnak, egymásután háromszor is felkérte Suzy-t, aki nem adott kossarat neki, de amikor a költő néhányszor már a lábára lépett, finoman megjegyezte:

— Honni soit qui mal y danse!....

Mire a levél-táros-poéta, ahelyett, hogy jobban vigyázott volna a lépésekre, elkezdett rajongani az utólréhetetlen, a páratlan, a bübajos francia espritért s közben úgy reáhagott Suzy lábára, hogy a leány jó félóráig nem bírt táncolni utána.

Harmathy a bárónő székje mellett ácsorgott, nagybusan és féltékenykedve nézte Mágorit, aki Izabellával táncolt. Lehota a cigányok mögé húzódott s a nagybőgő jótékony árnyéka mögül leste Suzy minden lépését. Amikor Lám Jancsi a leányt harképtelemné tette, oda sántikált hozzá, minden húzódozása ellenére kikaparta a bőgő mögül, a nagyasszonyhoz vitte, leültette kettjük közé s zsarnoki módon reáparancsolt:

— No, Kari, most mulattasson minket. Maga az én állandó lovagom, hát ne hagy-

jon most cserben, a nagy nyilvánosság előtt.

Lehota azonban csak akkor tudta csapni a szelet, amikor kettesben voltak. Nagy zavarában, — roppant respektussal volt a nagyasszony iránt, — alig tudott valami témát találni, végül is a dahomey-i néger törzsek táncairól kezdett hetet-havat összevissza beszélni, de a nagyasszony érdeklődéssel hallgatta, hogy megható buzgalmát megjutalmazza.

Az alispán sokáig elnézte a táncoló párokat, de aztán meg nem állhatta, hogy ki ne jelentse:

— Szépnek ugyan nem szépek ezek a riszálós amerikai táncok, de legalább jól megöllelheti benne a párját a gavallér... Valóságos anatómiai kurzus.... Lehet, hogy maradi ember vagyok, nekem még is csak jobban tetszik egy jó ropogós csárdás. Persze, — szölt Suzy-nek, — azt nem is tudja még táncolni a kis párizsi kisasszony?

— Az ember mindent tud, ha akarja — mondta Suzy. — Szívesen táncolok csárdást is, de csak az alispán urral — tette hozzá évődve.

— Hát azt hiszi maga Suzy, hogy nem vagyok én olyan legény, mint a fiam!?

Folytatása következik.

a világ-márka!

Egészségre érdekében

Óvakodjék silány utánzatoktól!

A fogak csunya lerakódása

a legszébb arcó tís elélteleníti. A száj kellemetlen szaga visszatartólag hat. Mindkét szépségűbát néha már egyszer használat után megszünteti a csodásan tisztító Chlorodont-fogpép. Használatát után a fogak gyönyörű elefántosont fényt nyerne, még az oldalon is, különösen, ha egyben az e célra szerkesztett fogazott sörteű Chlorodont-fogkefét használjuk. A foghézagok közötti, a száj rossz szagát okozó rothadó ételmaradékokat teljesen eltávolítja a fogpép, fogkefe egy tubussal meg. Chlorodont-fogpép, fogkefe és szájvíz mindenütt kaphatók. Válassza csak a kék-fehér-zöld csomagolásban Chlorodont-fogkefét!

Sport

Csüttörtök délután játszik Brassóban a legszebb futballt játszó magyar proficsapat: a Bocscai

Mint már jeleztük, áldozócsüttörtök ünnepe d. u. fél 6 órai kezdettel a magyar ligabajnokság negyedik helyén álló Bocscai szerepel a brassói pályán.

A román husvét két ünnepnapján Bukarestben játszott a híres magyar csapat, mely már széles világon sok diadalt szerzett a magyar sportnak. Bukaresti vendégjátéka alkalmával a magyar együttessel újabb nagy sikereket aratott és iskolajátékkal legyőzte a főváros vezető egyesületeit.

Tegnap Ploestiben mérkőzött a magyar csapat és az ottani Tricolort 3:0 arányban, fölényesen győzte le. A bukaresti lapok hasábos cikkeiben foglalkoznak a Bocscai stílusos játékával.

A brassói mérkőzés iránt megyszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Valószínű, hogy szűknek fog bizonyulni a Brasovia pálya, mert vidékről is számosan rezerváltattak jegyeket.

A kiváló debreceni csapat a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet a Brasoival:

Budai, — Remmer, Kutik, — Palotás, Moré, Keviczky, — Markos, Gyurcsó, Opatá, Mátéffy, Varga.

A Brasovia megerősített felállításban, néhány kölcsönjátékoskal, a következő csapattal játszik:

Várhegyi, — Zsigmond, Bölöni, — István, Gönczi, Nagy III, — Vogel, Szederjesi, Kovács, Csomag, Ströck III.

A mérkőzés fél hat órakor kezdődik.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

DIESELMOTOR 60—80 HP. négyütemű, jó állapotban, megvételre keresetlik. Ajánlatok postafiók 33. Arad. 17784

Azonnali megvételre keresek jó karban levő limonádé, szódaviztöltő gépet, valamint limonádé- és szódásüvegeket. Hosszúfalu 1049 sz. 17776

Négy ajtós használt jégsczerényt, csemegetizlet berendezést 3—4 méteres pulttal, keresek „Olcsó” jellegű a brassói kiadóba. 17768

Egy antik-diván, szőnyegek és különféle butorok sürgősen eladó. Brassó, Vár-ucca 46. hátul az udvarban. 17767

Veszek egy modern SPORT-KOCSIT. Brassó, Kereszt-27. 17766

Allást nyer

Fiatall, egyedülálló házvezetőnő, szakácsnő, minden szobaleány, mosónő ajánlatát „Válaszbélyeg” jellegű a brassói kiadóba kérem. 17770

Keresek Erdély, Bánát, Máramarosban, fűszerkereskedőnél jól bevezetett garanciaképes utazót, fényképes ajánlatokat eddigi működés megjelölésével. A Czitrom, tea importhoz Brassó Str. Hirscher 5

Allást keres

Vas-, fűszer- és festékszaktamban jártas kereskedősegéd állást keres. Cim 17771 szám alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Forgalmas üzlethelyiség kiadó, Hosszúfalu, 1003. házszám. Érdeklődni ugyanott, az udvarban. 17733

Kiadó árverésen folyó év május 16-án délután 3 órakor egy bolthelyiség kétszobás lakással. Érdeklődni lehet a szövetkezet igazgatóságánál. Tamásfalván, posta Kovászna. 17783

Kiadó június elsejére Brassóban Mihai Viteazu 8 alatt két szoba, fürdőszoba modern lakás. 17772

Vegyés

NÉPKONYHA 12 lej 1 adag, Brassó, Román-templom-u. 9 a. 17769

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomtatása. Brassóban.

Brasov—Brasó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szek. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucuresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. Ploesti: Grün Simon. — Dés: Oszán Kálmán (Kovács Samu-u. 8.) — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dubalarilor 7. volt Timár-utca) — Torda-Aranyos-, Marostorda- és Kisküküllőmegyékre kerületi megbízott Bernát Ernő (Tg-Mures, Str. Câmpului 8.) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, (Piața Regele Ferdinand 53) — Nagyszeben: Szigetváry László (Str. Turului 13.) — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantei 2.) — Szatmár: Váradi József (Csokonai-utca 10.) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31.) — Szilágysomlyó: Helperin Ernő. — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némény Gábor (Temesvár, IV. Bem-utca 31.) — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

★ FAYARD: SZERETNI — GYOTRE-LEM. A mai Kaméliás hölgy, díjat nyert regénye ára 32.— Lei. Szerelmem és Tragédiám. Az utolsó cári pár és Rasputin intim társai, tragikus bukása. A 300 oldalas könyv ára 72.— Lei. A pénzt bélyegeken is lehet küldeni, a portó külön 10 lej. — Brassói Lapok könyvosztálya.

Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk, hogy ma, május hó 4-én, rövid, de súlyos szenvedés után, életének 55-ik, boldog házasságának 25-ik évében elhunyt a felejtethetlen jó férj, apa, após, testvér és sógor

Vesely József
művezető

Drága halottunk földi maradványait május 6-án, pénteken d. u. 4 órakor fogjuk a póstaréti róm. kath. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni. Botfalva Cukorgyár, 932. V/4

A gyászoló-család.

Kivonat a tartalomjegyzékből:

- I. Cim.
ALTALÁNOS RÉSZ
- A) A törvény tárgya.
B) Szanálás alá eső adósságok.
C) A szanálás általános feltételei.
a) a birtok tulajdona
b) adósságok
c) a birtok saját kezelése
d) a román állampolgárság.
- II. Cim.
Adós kategóriák.
- III. Cim.
A KISBIRTOK SZANÁLÁSA
- A) A szanáláshoz való jog.
B) A szanálás különös feltételei.
a) a tulajdon
b) adósságok.
C) A megsegítés mértéke.
a) általában
b) a privilegizált hitelezőkkel szemben
- stb

Ára:

portómentesen
100 lej
vászonborítékban
125 lej

(Utánvétel mellett 20 lejjel több)

Ügyvédek! Birák!

Május közepén jelenik meg

Hitelezők! Adósok!

Dr. Debreczy Béla és Fülöp Kálmán
brassói ügyvéd és ítélőtáblai bíró

„A mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény rendszeres magyarázata”

Különös tekintettel az erdélyi jogrendszerre — című munkája.

Kiadja a

Brassói Lapok Könyvkiadóvállalata

Megrendelések:

Dr. Debreczy Béla, ügyvéd Brassó, Str. Reg. Maria 58.

vagy a Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó
cimre küldendők.

Ez a cca 150 oldal terjedelmű igen komoly jogászai munka, amellyel, hogy párhuzamosan közli a törvény eredeti szövegét s annak pontos magyar fordítását, a törvényszakaszokhoz fűzött rövid megjegyzések helyett a törvény egész anyagát rendszeresen dolgozza fel, — kitérve mindama változásokra is, amelyek a törvény rendelkezéseire figyelemmel a normás jogszabályok alkalmazásánál állottak be. — A munka részletes magyarázatokat ad a törvény gyakorlati alkalmazásához is. Így nélkülözhetetlen az adósok és hitelezők, mint a gyakorlati jogászok számára is.

Az egész világ

a MAGNESIUM PERHYDRÓL-RÓL beszél, mert megszünteti és megóvja Gyomorégéstől Felbőgögéstől és egyéb kellemetlen emésztési zavaroktól 1-2 tablettát étkezés után egy félórával KAPHATÓ MINDEN GYÓGYTÁRBAN.

Ujtsa meg lejárt előfizetését, hogy a lapot megszakítás nélkül küldhessük!

Jobb nincs, mert nem lehet

Honori Nagj
vezet!

Mezőgazdasági, konyhakerti és virág-magvak romániai főterakata: Cluj, Str. Reg. Maria 41.

Uj autóbusz-járat CSUCSA—ZILAH között:

Indul Csucsáról	6.30	Indul Zilahról	13.30
Indul Vármezőről	7.30	Indul Vármezőről	14.30
Erkezik Zilahra	8.30	Erkezik Csucsára	15.30

Csatlakozása van a Nagyvárad és Kolozsvár felőli vonatokhoz.